

מאת: אגניישקה קוולסקה

גטו ורשה כבר בלי כישוף

פרפורמרים מ"תנועה ציבורית" רקדו בשבת ליד האנדרטה לגיבורי הגטו לצלילי מוסיקת מועדונים.

1. ברחוב דיבואה הפרפורמרים ביקשו ממשתתפי האירוע שיקודו יחד איתם לכיוון מכה.

2. סיום "... – הטקס ברחבה ליד האנדרטה לגיבורי הגטו. אמנים מ"תנועה ציבורית" רוקדים לצלילי הלהיט *We Are Your Friends*.

3. מעבר סמלי מעל לחומה ליד הגבעה ע"ש אניילביץ'. האמנים עוזרים לעבור מעל גדרון נמוך שסובב את הגבעה ומחלקים כוסיות וודקה.

לשמוע במקום הזה את הלהיט *We Are Your Friends* (להקת Justice vs. Simian) ואת מחיאות הכפיים הסוערות של הקהל, הייתה חוויה מרגשת ומטהרת וכמובן שבעיני פולנים גם פרובוקטיבית מאד, מכיוון שאצלנו לא חוגגים כך במקומות זכרון. אך טבעה של האמנות הוא כזה, שהיא שוברת מוסכמות ומרחיבה את שדה החופש. אולי אם פולנים היו עושים זאת, זה היה מתקבל כבלתי הולם, אך יוצרי הפרובוקציה הזו היו אמנים ישראלים. היה להם אומץ להסיר בשבילנו, תושבי ורשה שגרים בשטח של הגטו לשעבר, את הכישוף ממקום זה. מספר אנשים מבוגרים יותר עזבו את המקום בסערת רגשות, אך רוב הציבור קידם בהתלהבות את הטקס ליד האנדרטה.

ב"סיוור דרך הגטו בהדרכת 'תנועה ציבורית' לקחו חלק המונים, כאלף איש. רובם צעירים, אך גם אחרים. יצאנו בשעה 18:00 מהאנדרטה באומשלגפלאץ והלכנו במסלול המקובל על קבוצות יהודיות בוורשה דרך הרחובות סטאבקי, דיבואה, אניילביצ'ה, זמנהופה, עד לאנדרטה לגיבורי הגטו. בדרך פגשנו מספר קבוצות אותנטיות כאלו (בימים אלו הן רבות במיוחד), אך אלו התרחקו במהירות כשראו אותנו, מכיוון שהיינו כה רבים.

הלכנו אחרי הפרפורמרים הישראלים שקיבלו סיוע ממתנדבים פולניים. האמנים היו לבושים בסוג של מדים לבנים עליהם כתוב "אביב בוורשה". הם נשאו גם דגלים בכחול-שחור-לבן של "תנועה ציבורית". לרבים מהצופים המקריים היה נדמה שאלו דגלים של האיחוד לפוליטיקה ריאליית (מפלגה פולנית קטנה – תוספת של המתורגמן) ובכך עוררו סקרנות רבה יותר – איזו תהלוכה מוזרה צועדת דרך העיר ומה הסיבה?

הסיבה הייתה האירועים לרגל יום השנה למרד גטו ורשה, והכוונה – לעורר הרהורים על התופעה של סיוורים ישראלים בפולין ועל המסלול שבו הם הולכים בוורשה, תוך השתתפות בטקסים שהם בדרך כלל סכמטיים מאד.

הנוסח של הטיול עודד דיונים ומחשבות. חלק מהמשתתפים באו עם כל המשפחה, עם ילדים קטנים ועם כלבים, חלקם הגיעו על אופניים. היו שהודו שהם בפעם הראשונה באומשלגפלאץ, אחדים סיפרו על ההיסטוריה של הסבים שלהם, שגרו בזמן המלחמה בצמוד לחומת הגטו, בעוד אחרים דנו במשמעותן של הפעולות השונות של הפרפורמרים מ"תנועה ציבורית".

וקרו דברים מעניינים ומפתיעים: קידות לעבר מכה בהן האמנים ומשתתפי הסיוור ירדו על הברכיים באמצע רחוב דיבואה (לצלילי השיר של "אלפאויל" Forever Young), "בלדה על יאנק וישנייבסקי" שבוצע בפולנית נלעגת על הגבעה ע"ש אניילביץ'. מעבר סמלי מעל הגדרון והרמת כוסית וודקה עם ברכה בשלוש שפות: עברית, פולנית ואנגלית. התהלכה נמשכה מעל שעתיים, טור האנשים הלך לאט יותר ויותר, הדרמטורגיה של האירוע החלה להיעלם בהדרגה. לא ציפינו שבסוף ימתינו לנו עוד אמוציות כאלו – צעידה עם דגלים, תרגילים כוריאוגרפים, נאומים פואטיים ונלהבים של מנהיג "תנועה ציבורית" עומר קריגר ומוסיקת מועדונים, שהושמעה במשך זמן ארוך לאחר הטקס ברחבה שליד האנדרטה של גיבורי הגטו.

* * *

האירוע "אביב בוורשה" הופק ע"י "התיאטרון החדש", בשיתוף המרכז לאמנות עכשווית "זאמק אוייזדובסקי" ומכון אדם מיצקייביץ' במסגרת שנת פולין בישראל.